

22.02.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**22 Şubat 2024
Perşembe**

22.02.24

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

22 Şubat 2024 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

— 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun Kapsamında Denetimi Yürütülen Yapılara Ait Taze Betondan Numune Alınması, Deneylerinin Yapılması, Raporlanması Süreçlerinin İzlenmesi ve Denetlenmesine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 29/11/2023 Tarihli ve 2020/17478 Başvuru Numaralı Kararı

Tarımsal girdi enflasyonu 51 aydır aralıksız yükseliyor

Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE) Aralık'ta aylık bazda yüzde 2,62 artarken, yıllık bazda yüzde 41,43 yükseldi

Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE), Aralık ayında da yükselişini sürdürdü.

Tarım-GFE Aralık'ta aylık bazda yüzde 2,62 artarken, yıllık bazda yüzde 41,43 yükseldi.

Endekste, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 41,43 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 43,69 artış gerçekleşti.

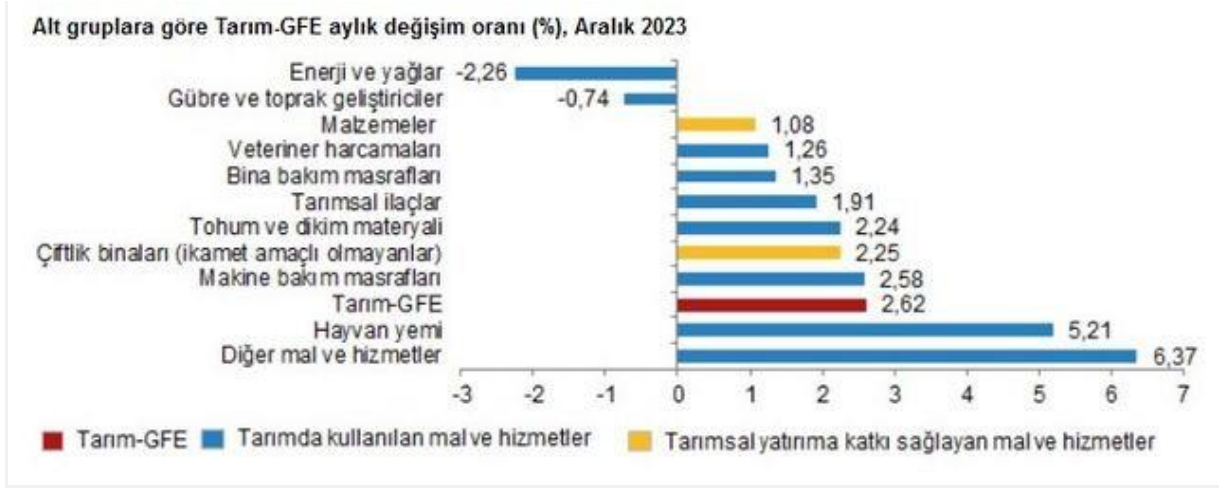
Böylece tarımsal girdi enflasyonu aylık bazda Eylül 2019'dan bu yana 51 aydır aralıksız yükselişini sürdürüyor.

Ana gruplarda bir önceki aya göre, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 2,82, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 1,47 artış gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 37,64, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 68,87 artış gerçekleşti.

22.02.24

Aylık Tarım-GFE'ye göre 9 alt grup daha düşük, 2 alt grup daha yüksek değişim gösterdi.

Bir önceki aya göre azalış gösteren alt gruplar sırasıyla, yüzde 2,26 ile enerji ve yağlar ve yüzde 0,74 ile gübre ve toprak geliştiriciler oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 6,37 ile diğer mal ve hizmetler ve yüzde 5,21 ile hayvan yemi oldu.

Yıllık Tarım-GFE'ye göre 3 alt grup daha düşük, 8 alt grup daha yüksek değişim gösterdi.

Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu alt gruplar yüzde 9,69 ile gübre ve toprak geliştiriciler ve yüzde 24,75 ile tarımsal ilaçlar oldu. Yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 151,60 ile veteriner harcamaları ve yüzde 89,31 ile diğer mal ve hizmetler oldu.

Gıda fiyatları Şubat'ta yüzde 9 arttı

Birleşik Kamu-İş Konfederasyonunun Ar-Ge birimi KAMUAR, fiyatlarını Ankara'daki marketlerden düzenli olarak derlediği ve halkın en fazla tükettiği 64 temel gıda maddesinden oluşan bir sepeti esas alarak hazırladığı gıda fiyatları endeksinin 2024 şubat sonuçlarını açıkladı

Birleşik Kamu-İş Konfederasyonunun Ar-Ge birimi KAMUAR, fiyatlarını Ankara'daki marketlerden düzenli olarak derlediği ve halkın en fazla tükettiği 64 temel gıda maddesinden oluşan bir sepeti esas alarak hazırladığı gıda fiyatları endeksinin Şubat 2024 sonuçlarını açıkladı. Dünya genelinde gerileyen gıda fiyatları Türkiye'de ise 45 aydır ara vermeden, son aylarda ise hızlanarak artıyor. Bu yıl şubat ayında gıda fiyatlarında bir önceki aya göre yüzde 9 oranında artış yaşandı. Yılın ilk iki aylık döneminde yüzde 15,7 artan, gıda fiyatlarındaki yıllık artış ise yeniden üç haneli oranlara çıkarak yüzde 103,8 olarak gerçekleşti.

YOKSULARIN HARCAMASININ YÜZDE 35,8'İ GIDA

TÜİK'in en son açıkladığı tüketim harcamalarıyla ilgili istatistiklere göre en zengin yüzde 20'lik kesim tüketim harcamalarının yüzde 16,6'sını, en yoksul yüzde 20'lik kesim ise yüzde 35,8'ini gıda için yapıyor. Dolayısıyla gıda fiyatlarında Türkiye'de son 44 aydır yaşanan kesintisiz artış en fazla sabit geliri ve yoksul kesimleri etkiliyor. Açıklanan enflasyon bu nedenle bu kesimin gerçek hayatta yaşadığı enflasyonu tam

olarak yansıtmıyor. Zira TÜİK enflasyonu hesaplarırken gıda harcamalarının ağırlığını yaklaşık yüzde 25 olarak esas alıyor.

“İktidarın seçimden sonra ‘akıl dışı ilan ettiği’ yanlış ekonomik politikaların tetiklediği yüksek enflasyon sürecinin faturasını, özellikle gıda fiyatları yüzünden yoksullar ödemeye devam ediyor” denilen raporda şu ifadelere yer verildi:

“Türkiye’nin, bu yanlış politikalarla yıllarca sürecektir bugünkü enflasyon sarmalına sürüklendiği Eylül 2021’den bu yana gıda fiyatları yüzde 675 oranında arttı. Diğer bir ifadeyle Eylül 2021’de 100 liraya satın alınan bir gıda sepeti için vatandaşlar bu yıl şubat ayında 755 lira ödemek zorunda kaldılar. 2022 yılında yüzde 179,3’e kadar yükselen gıda fiyatlarındaki yıllık artış geçen yıl haziran ayına kadar baz etkisiyle, diğer bir ifadeyle bir önceki yılın aynı aylarında gıda fiyatlarında yaşanan artışın bu yılın aynı ayındaki artıştan yüksek olması nedeniyle düşüş eğilimindeydi. Ancak geçen yıl temmuz ayından başlayarak aylık artışlar yeniden önceki yılın aynı ayındaki artış oranının üzerinde seyretmeye ve dolayısıyla da yıllık enflasyon yeniden yükselmeye başladı. Haziranda yüzde 80,5’e indikten sonra temmuzda yüzde 92,2’ye çıkan gıdadaki yıllık enflasyon, ağustosta yeniden yüzde 100’ün üzerine yükselmişti. Eylülde yüzde 107,1’e ekimde yüzde 108,2’ye çıktı. Kasımda yüzde 104,1’le, aralıkta da yüzde 100,2 ile üç haneli oranlarda kalmaya devam etti. Ocak ayında ise yine baz etkisiyle yüzde 96,5 oldu. Gıda fiyatlarındaki yıllık artış Şubat’ta yeniden üç haneli oranlara yükselerek yüzde 103,8 oldu.”

SEBZE FİYATLARI AYLIK BAZDA YÜZDE 26,5 ARTTI

Raporda aylık gıda ürünlerindeki değişim ise şöyle gerçekleşti:

“Şubat’ta meyve dışındaki tüm gıda harcama gruplarında fiyatlar bir önceki aya göre arttı. Ekmek, pirinç, un bulgur grubu ile et-balık, süt ve süt ürünleri, yağ, sebze, bakliyat gibi gıda maddelerinde önceki aya göre önemli artışlar yaşandı. Ekmek, pirinç, un, bulgur fiyatları Şubat’ta bir önceki aya göre ortalama yüzde 2,9 oranında artarken, et ve balık grubu fiyatlarında yüzde 11,2 oranında artış kaydedildi. Et ve balık fiyatlarında yaşanan yıllık artış ise yüzde 110,2 oldu. Şubat’ta önceki aya göre süt ve süt ürünleri ile yumurta grubu harcamaları yüzde 10 oranında artarken, yağ fiyatlarındaki artış yüzde 2,2 olarak gerçekleşti.

Meyve fiyatlarının yüzde 5,3 oranında azaldı Şubat’ta sebze fiyatlarında, bir önceki aya göre ortalama yüzde 26,5 oranında artış kaydedildi. Şubat bakliyat fiyatları yüzde 11,1, salça, zeytin, bal, çay, tuz ve benzeri işlenmiş gıda maddelerinden oluşan diğer gıda fiyatları ise yüzde 8,1 oranında azaldı. Vatandaşlar mevcut gıda tüketim alışkanlıklarına göre seçilen 64 gıda maddesinden oluşturulan gıda sepetini satın alabilmek için Şubat’ta, bir önceki aya göre yüzde 9 oranında daha fazla para ödemek zorunda kaldı.”

GIDA FİYATLARI 2 AYDA YÜZDE 15,7 ARTTI

Raporda aylık, 2 aylık ve yıllık bazda değişim oranlar hakkında řu değerlendirme yapıldı:

“Gıda fiyatlarında bu yılın ilk iki aylık döneminde ise yüzde 15,7 oranında artış kaydetti. Ocak-Şubat döneminde, ekmek, pirinç, un bulgur, makarna fiyatları yüzde 10,4, et/balık fiyatları yüzde 16,6, süt, süt ürünleri yüzde 10,2, yağ fiyatları yüzde 10,1, meyve fiyatları yüzde 20,6, sebze fiyatları yüzde 33,6, bakliyat fiyatları yüzde 15,2, diğer ürünlerin fiyatları yüzde 7,3 arttı. Bu yıl Şubat'ta geçen yılın aynı ayına göre ekmek, un, bulgur, makarna fiyatlarında yüzde 63,3, et-balık fiyatlarında 110,2, süt ve süt ürünleri ile yumurta fiyatlarında yüzde 57 oranında artış oldu. Bir yıl öncesine göre yağ fiyatları yüzde 95,4 oranında arttı. Meyve fiyatları yüzde 133, sebze fiyatları ise yüzde 229 oranında artış gösterdi. Bakliyat fiyatları son bir yılda yüzde 75,3, diğer gıda fiyatları ise yüzde 83,2 oranında zamlandı. Döviz kuru ve tarım ürünü üretici fiyatlarındaki artışlar gıda fiyatlarındaki yüksek artış hızının önümüzdeki aylarda da devam edeceğine işaret ediyor. Şubat 2024 sonu itibariyle son 12 aylık ortalama gıda fiyatları ise bir önceki 12 aylık ortalama fiyatlara göre ise yüzde 99,8 oranında arttı.”

Bakan Şimşek'ten fiyat istikrarı vurgusu

Bakan Şimşek, sosyal medya hesabından yaptığı değerlendirmede, "Fiyat istikrarını merkeze alan, bütçe disiplini ve sürdürülebilir cari açığı hedefleyen programımızı kararlılıkla uyguluyoruz" dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, fiyat istikrarını merkeze alan, bütçe disiplini ve sürdürülebilir cari açığı hedefleyen programı kararlılıkla uyguladıklarını vurguladı.

Bakan Şimşek, X üzerinden yaptığı açıklamada, "Toplumun geniş kesimleri tarafından sahiplenilmesi, programımızın başarısını pekiştirecektir. Bu çerçevede, her fırsatta ülkemizin dört bir yanında ekonomi politikalarımızın hedeflerini ve sonuçlarını anlatıyoruz." dedi.

Manisa, Bartın ve Kocaeli'den sonra bugün de Kayseri'de reel sektör ve iş dünyası temsilcileriyle bir araya geldiklerini belirten Şimşek, "Türkiye Yüzyılı'nda ekonomimiz yerelde başlayan kalkınma ile değer üretmeye devam edecek." diye konuştu.

Piyasaların gözü Merkez Bankası'nın faiz kararında

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu bugün faiz kararını açıklayacak. Fatih Karahan başkanlığındaki ilk toplantıda politika faizinin yüzde 45'te sabit bırakılması bekleniyor.

Para Politikası Kurulu, Merkez Bankası'nın yeni başkanı Fatih Karahan öncülüğünde ilk kez toplanacak.

Bugün saat 14.00'te faiz kararı belli olacak.

Banka son toplantısında 250 baz puanlık faiz artırımına gitti. Politika faizini yüzde 45'e yükseltti.

Merkez Bankası yılın ilk faiz kararını açıkladı

Karar metninde, gerekli parasal sıkılık düzeyine ulaşıldığı belirtildi.

Ekonomistler, bankanın faizlerde bir değişikliğe gitmeyeceğini öngörüyor. Karar metninde, enflasyon ve likidite yönetimine dair mesajların önemli olacağını vurguluyor.

OECD bölgesinde ekonomi 2023'ün son çeyreğinde yüzde 0.4 büyüdü

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ülkelerinde GSYH geçen yılın son çeyreğinde yüzde 0.4 büyümeye kaydetti. OECD'nin açıkladığı öncü verilere göre, G7 ülkelerinde geçen yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 0.5 olan büyümeye, son çeyrekte yüzde 0.4'e geriledi.

Azalışta, Birleşik Krallık, Japonya ve Almanya ekonomisindeki daralma etkili oldu. G7 ülkeleri arasında Almanya, Japonya ve Birleşik Krallık'ta ekonomi son çeyrekte sırasıyla yüzde 0.3, yüzde 0.3 ve yüzde 0.1 daraldı. İngiltere ve Japonya'da art arda iki çeyrekte küçülme gerçekleşti. Kanada ve İtalya ekonomileri sırasıyla yüzde 0.4 ve yüzde 0.2 büyürken, Fransa ekonomisinde art arda iki çeyrekte büyümeye gerçekleşmedi.

ABD'de ise üçüncü çeyrekte yüzde 1.2 olan ekonomik büyümeye dördüncü çeyrekte yüzde 0.8'e düştü. İlgili verilerin bulunduğu diğer OECD ülkeleri arasında, Norveç ve Kosta Rika'da son çeyrekte ekonomik büyümeye sırasıyla yüzde 1.5 ve yüzde 1.8 oldu. İrlanda'da ekonomi bu dönemde yüzde 0.7 küçülme kaydetti. Euro Bölgesi ekonomisi ise son çeyrekte yüzde 0.5 büyüdü. Böylece, OECD ülkelerinde ekonomi geçen yılın son çeyreğinde, üçüncü çeyrekteki gibi yüzde 0.4 büyümeye kaydetti.

KAAN gökyüzüyle buluştu... 8 bin feet'te 13 dakika uçtu

Türkiye'nin Milli Muharip Uçağı KAAN, ilk uçuşunu Ankara semalarında yaptı. Mürted'ten havalanan KAAN, 8 bin feet'e çıktı ve yaklaşık 13 dakika gökyüzünde kaldı. Siyasiler ve uzmanlardan tebrik yağarken, dünya da 'ilk uçuş'u yakından takip etti.

Türk Havacılık Uzay Sanayisi (TUSAŞ) öncülüğünde yerli ve milli imkânlarla üretilen ilk savaş uçağı olma özelliği taşıyan KAAN, Türk savunma sanayisinde tarihe adını yazdırdı. KAAN'la düşük görünürlük, motor ısısının dışarıya yansımaması, dahili silah yuvası, yüksek manevra kabiliyeti, artırılmış durumsal farkındalık ve sensör füzyonu gibi teknoloji alanlarında kabiliyet kazanılmış olacak.

5. NESİL SAVAŞ UÇAĞI

KAAN ile Türkiye ayrıca, 5'inci nesil savaş uçağına sahip ülkeler arasında yerini aldı. Dünyada 5. nesil savaş uçağı üreten ülkeler arasında ABD, Rusya, Çin gibi ülkeler buluyor. Bir savaş uçağının 5. nesil olabilmesi için bazı karakteristik özelliklerinin bulunması gerekiyor. Bunlar arasında düşük radar iz düşümü, tüm silahlarının gizlenebilir olması, yüksek performanslı ve yüksek manevra kabiliyetine sahip olması ve gelişmiş teknolojik altyapıya sahip olması geliyor.

İLK TESLİMAT 2028'DE

22.02.24

KAAN, Türk Hava Kuvvetleri'nin harekât kapasitesinin güçlendirilmesine ve stratejik askeri ihtiyaçlarının karşılanmasına katkı sağlayacak. 2028'de Hava Kuvvetleri'ne 20 adet teslim edilmesi planlanan KAAN'ın 2029 itibarıyla ise ayda 2 adet üretilmesi öngörülüyor. TSK envanterinden 2030'lu yıllardan itibaren kademeli olarak devreden çıkartılması düşünülen F-16 uçaklarının yerini de alabilecek.

En 'sıkıcı' PPK toplantısı...

Alaattin AKTAŞ

22 Şubat 2024 Perşembe

Para Politikası Kurulu'nun bugünkü toplantısından bir faiz değişikliği kararı çıkması neredeyse hiç beklenmiyor. Politika faizi çok muhtemeldir ki yüzde 45 düzeyinde sabit tutulacak.

Merkez Bankası'nın eleştirilecek bir dizi yönü olabilir, vardır da. Ama artık en azından bir dönemin en büyük eleştirisi yok, buna bir set çekildi. Hep, "Merkez Bankası öngörülebilir olmalı" deniliyordu ya. Geçen yılın kasım ayındaki PPK açıklamasından itibaren bu öngörülebilirliği somut olarak gözler olduk.

Yüzde 45'le devam...

Merkez Bankası ne yapacağını kasımdan beri söylüyor, yol haritasını paylaşıyor. Zaten ocak ayı toplantısında çizilen çerçeve ve daha sonra Merkez Bankası Başkanı Fatih Karahan'ın enflasyon raporunu açıklarken PPK metnindeki çok benzer ifadeleri dile getirmiş olması da bir faiz değişikliğine gidilmeyeceğinin işareti sayılmalı.

Merkez Bankası çok açık ki ocak ayındaki enflasyonu bir politika değişikliğini gerektirecek boyutta görmüyor. Enflasyon raporu 8 Şubat'ta açıklandı ve o tarihte ocak ayının enflasyon oranı belli olmuştu.

Dolayısıyla mevcut ekonomik koşullar bugünkü toplantıdan bir faiz artırım kararı çıkmasını gerektirir görünmüyor.

Kaldı ki Türkiye'de faiz kararları zaten ekonomik gerekliliklere göre değil, temelde siyasi tercihlere göre alınıyor ve seçime şunun şurasında 40 gün kalmışken bir faiz artırım olasılığı neredeyse sıfır.

İndirimin zamanlaması konuşuluyor

Üstelik şu dönemde artık yeni bir faiz artışı neredeyse tümüyle ikinci planda. Konuşulan, politika faizinde indirimin ne zaman başlayabileceği.

22.02.24

Görünen o ki seçime kadar böyle gidilir. Faizde ne bugünkü toplantıda bir değişiklik olur, ne 21 Mart'taki toplantıda. Seçim yüzde 45 faizle geride kalır.

Önemli olan seçim sonrasında ne zaman ve ne yapılacağı...

Bu yıl içinde bir faiz indirimine gidilme olasılığı (en azından Merkez Bankası'nın çizdiği çerçeveye ve gözeteceğini belirttiği koşullara göre) söz konusu olmayacak gibi.

Merkez Bankası'nın gözeteceğini belirttiği koşullar neler miydi?

“Aylık enflasyonun ana eğiliminde belirgin bir düşüş sağlanana ve enflasyon beklentileri öngörülen tahmin aralığına yakınsayana kadar...”

Ne enflasyonun ana eğiliminde bir düşüş olduğuna, ne de beklentiler tahmin aralığına yaklaştığına göre... Demek ki yüzde 45'e devam...

Dolayısıyla normal koşullarda, üstüne basa basa söyleyelim, normal koşullarda bu yıl içinde bir faiz indiriminin gündeme gelmesi beklenmemeli. Ancak yılın sonuna doğru baz etkili bir enflasyon düşüşü **“Hadi artık faizi aşağı çekelim, sembolik de olsa çekelim”** görüşünü harekete geçirebilir. Ne var ki çok uzun süredir bir şekilde tutulan döviz, böyle bir kararla yeniden sıkıntı kaynağı haline gelebilir. Hem seçim sonrası yabancı girişi olursa onlar da çıkmalarına yakın dövizin artmasından hiç mi hiç memnun olmayacaklardır.

Bütün bunlar bir yana şunu unutmayalım; Türkiye'de faiz kararı ekonomik değil, siyasidir.

Seçim sonrası artış olur mu?

Kim bilir, olur olur; tersi de olur!

Aslında seçim sonrasında Türkiye'de hangi konuda ne yaşanacağını kimsenin bildiği yok. Tabii ki kafalarda plan çok da...

Hele şu 31 Mart bir geride kalsın; takke düşün kel görünsün, sandıktan kimin güçlenerek kimin güç kaybederek çıktığı belli olsun, siyaseten ne yapılmak istendiğine bağlı olarak her türlü ekonomik karar alınır.

Enflasyonla gerçekten mücadele edecek miyiz, yoksa ediyor gibi mi yapacağız, onun kararını seçim sonrasında verir, faizi de ona göre belirleriz.

Bakın Merkez Bankası neler söyledi ve ne yaptı...

Faizin yüzde 35'ten yüzde 40'a çıkarıldığı 23 Kasım'daki toplantının açıklamasından:

22.02.24

“Kurul, dezenflasyonun tesisi için gerekli parasal sıkılık düzeyine önemli ölçüde yaklaşıldığını değerlendirmiştir. Bu çerçevede, parasal sıkılaştırma hızı yavaşlatılacak ve sıkılaştırma adımları kısa bir zaman diliminde tamamlanacaktır. Fiyat istikrarının kalıcı tesisi için gerekli parasal sıkılığın ise gerektiği müddetçe sürdürüleceği değerlendirilmiştir.”

Faizin yüzde 40’tan yüzde 42.5’e çıkarıldığı 21 Aralık’taki toplantının açıklamasından:

Kurul, dezenflasyonun tesisi için gerekli parasal sıkılık düzeyine önemli ölçüde yaklaşıldığını değerlendirerek parasal sıkılaştırma hızını yavaşlatmıştır. Kurul, parasal sıkılaştırma adımlarını en kısa zamanda tamamlamayı öngörmektedir. Fiyat istikrarının kalıcı tesisi için gerekli parasal sıkılığın ise gerektiği müddetçe sürdürüleceği değerlendirilmiştir.”

Faizin yüzde 42.5’ten yüzde 45’e çıkarıldığı 25 Ocak’taki toplantının açıklamasından:

“Kurul, gerekli parasal sıkılık düzeyine ulaşıldığını ve bu düzeyin gerektiği müddetçe sürdürüleceğini değerlendirmiştir. Kurul, politika faizinin mevcut seviyesinin aylık enflasyonun ana eğiliminde belirgin bir düşüş sağlanana ve enflasyon beklentileri öngörülen tahmin aralığına yakınsayana kadar sürdürüleceğini değerlendirmiştir. Enflasyon görünümü üzerinde belirgin ve kalıcı riskler oluşması durumunda ise parasal sıkılık gözden geçirilecektir.”

Seçim öncesi tüketici güveni aşağı doğru

Naki BAKIR

22 Şubat 2024 Perşembe

Geçen 12 aya kıyasla hanenin mevcut maddi durumuna ilişkin değerlendirme ile gelecek 12 ayda olası maddi durum ve genel ekonomik durum beklentileri önceki aya göre kötüleşti.

Yerel seçimlere yaklaşık bir aylık bir süre kalırken, ekonomideki gidişatla karşılıklı etkileşim içinde bulunan ve seçmenlerin oy verme davranışlarına da etki eden psikolojik faktörlerden “tüketici güveni”, şubat ayında düşüş kaydetti.

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası iş birliği ile her ay gerçekleştirilen Tüketici Eğilim Anketinden hesaplanan Tüketici Güven Endeksinin şubat ayı sonuçları açıklandı.

Buna göre tüketicilerin genel güven düzeyini yansıtan endeks, önceki aya göre yüzde 1,3 düşerek 79,3'e indi. Böylece endeks bir yıl önceki düzeyinin de yüzde 3,8 altına inmiş oldu.

Güven-seçim ilişkisi

Önceki dönemlere ilişkin veriler, seçim sonuçları ile tüketicilerin güven düzeyi arasında belli bir ilişkiye işaret ediyor. Genelde Tüketici Güven Endeksi'nin seçim ayında 100'e yakın ya da yükselişte olduğu dönemlerde iktidar partileri lehine, 100'ün çok altında bulunduğu ya da düşüşte olduğu zamanlarda ise tersine sonuçlar alındığı dikkati çekiyor.

Bundan önceki yerel seçimlerin yapıldığı ve muhalefet partilerinin oy grafiğinin yükseldiği Mart 2019'da endeks 81,1'le oldukça düşük düzeyde bulunuyordu.

Endeksin bu yıl seçimin yapılacağı mart ayında ölçülecek düzeyi, tüketici güveninin sonuçlara etkisi konusunda daha net fikir verecek. Tüketici Güven Endeksi, iktidar partisinin başarıyla çıktığı son genel seçimlerin yapıldığı Mayıs 2023'te ise 91,1'le son beş yılın zirvesinde bulunuyordu. Seçim öncesi sosyal kesimlere yönelik

iyileştirmeler ve oluşan pozitif beklentilerin yarattığı güven artışı, seçim sonuçlarına etki etmişti.

Ancak seçimden sonra, haziran ve temmuz aylarında yaşanan kur şoklarının da etkisiyle endeks sert biçimde düştü. Bu eğilim ağustosta da artarak devam etti ve endeks 68'e kadar indi. İzleyen dönemde yeniden yükselişe geçen güven endeksi eylülde 71,5'e, ekimde 74,6'ya, kasımda 75,5'e, aralıkta 77,4'e ve bu yılın ocak ayında 80,4'e kadar çıktı. Tüketici güveninde şubatta yaşanan düşüşte ise memur ve emekli zamları başta sosyal kesimlere yapılan iyileştirmelerin, bu kesimlerin seçim öncesi artan beklentilerini yeterince karşılamayışının etkili olduğu değerlendiriliyor.

Tüketicilerin, genel ekonomik gidişat ve kendi mali durumlarına ilişkin beklenti ve değerlendirmeleri ile harcama ve tasarruf eğilimlerini ölçen ve dünyada ekonomideki gelişmeleri yakından izlemek amacıyla kullanılan öncü bir gösterge olan tüketici güven endeksinin 100'den büyük olması tüketici güveninde iyimser, 100'den küçük olması kötümser durumu yansıtıyor. Buna göre zaten kötümser alanda bulunmaya devam eden tüketici güveninde yerel seçim öncesi yaşanan düşüşün seçmenlerin oy verme davranışına da etki edeceği tahmin ediliyor.

Maddi durumda iyileşme beklentisi azaldı

Tüketici güven endeksini oluşturan değerlendirme ve beklentilerle ilgili alt endekslerin önemli bir bölümü, seçim arifesinde, bir ay önceye göre düşüş gösterdi, diğer beklentilerdeki iyileşme de yetersiz kaldı.

Geçen 12 aylık döneme göre hanenin mevcut maddi durumuna ilişkin 100'ün altındaki kötümser bölgeden çıkamayan alt endeksin ocak ayında 67,2 olan değeri şubatta biraz daha düşerek 67,1'e indi. Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisine ilişkin alt endeks de yüzde 1,6 düşüşle 78,2'ye geriledi. Başka deyişle gelecek 12 ayda maddi durumunda kötüleşme bekleyenlerin oranı daha da arttı.

Genel ekonomik durum beklentisi

Geçen 12 aylık döneme göre mevcut ekonomik durum hakkındaki görüşü yansıtan alt endeks sadece yüzde 0,8'lik bir artışla 52,2 olurken, gelecek 12 ayda genel ekonomik durum beklentisine ilişkin endeks yüzde 3,4'lük düşüşle 74,6'ya geriledi. Gelecek 12 ayda işsiz sayısı beklentisine ilişkin alt endeks değeri ise önceki aya göre yüzde 3,4 artarak 76,5 oldu. Bu endeksin artması işsiz sayısının azalacağı, düşmesi ise artacağı yönünde beklenti ifade ediyor. Buna göre işsizlikte artış beklentisi şubatta, önceki aya göre daha da arttı.

Ev, otomobil alma umudu diplerde

22.02.24

Alt endeksler içinde en düşük değer, ev alabilme beklentisinde. Hanelerin gelecek 12 ayda konut satın alabilme veya inşa ettirme ihtimalini gösteren endeksin değeri şubatta sadece 9,7 oldu. Bu alt endeks önceki aya göre yüzde 4,5 artmakla birlikte geçen yılın ayın ayındakinin yüzde 1 altında kaldı.

Baz değer 100 olduğu dikkate alınınca konut alma umuduna ilişkin alt endeksin değeri, aşırı "umutsuz" bir durumu ifade ediyor. Tüketici güvenini oluşturan alt endeksler içinde konuttan sonra en düşük umut düzeyi hala otomobilde. Gelecek 12 ayda otomobil alma beklentisini yansıtan endeksin değeri de şubatta yüzde 10,7 artmasına rağmen, ancak 17,7 düzeyine gelebildi.

Geçen 12 aya göre gelecek 12 ayda dayanıklı tüketim mallarına harcama eğilimini gösteren alt endeksin değeri şubatta yüzde 0,3 düşerek 97,5'e indi. Mevcut dönemin tasarruf etmek için uygunluğuna ilişkin endeksin ocakta 71,8 olan düzeyi ise yüzde 1,7 artışla 73'e çıktı. Önceki 12 aylık döneme göre gelecek 12 ayda tüketici fiyatlarının değişimine ilişkin "beklenti" endeksinin ocak ayında 54 olan düzeyi, şubatta yüzde 1,1 artarak 54,6'ya yükseldi.

Abdulkadir Selvi

CHP'de 1 Nisan hesapları ve 94 korkusu

Yerel seçimlere 38 gün var. Henüz yerel seçimler yapılmadı ama CHP'de şimdiden 1 Nisan tartışmaları başladı.

Tartışmanın fitilini ateşleyen ise CHP Genel Başkanı Özgür Özel oldu. Özgür Özel, "Partiçi geçen kurultayı hazmedemeyen birkaç hazımsız var. 1 Nisan'ı bekleyen 3-5 hazımsız var. Avuçlarını yalarlar" dedi. Bir dönemler üç-beş çapulcu söylemi vardı. Bu şimdi üç-beş hazımsıza dönüştü.

KILIÇDAROĞLU PUSUDA BEKLİYOR

Bu üç-beş hazımsızdan biri Kemal Kılıçdaroğlu mu? Çünkü Kılıçdaroğlu da pusuya yattı 1 Nisan'ı bekliyor. CHP'nin aday tanıtım toplantısına davetli olduğu halde katılmadı. Özgür Özel son ziyaretinde Kılıçdaroğlu'nu mitinglere katılmaya davet etmişti. Kılıçdaroğlu olumlu yanıt vermemiştir. Sonradan mitinglere katılmayacağını kamuoyuna ilan etme gereği duydu.

1 NİSANCILAR

Özgür Özel'e tavsiyem 1 Nisan'ı bekleyenleri hafife almasın. Üç-beş hazımsız diye küçümsemesin. Bugün düğmeye bassalar 24 saat içinde olağanüstü kurultayı toplayacak sayıyı bulurlar. Özgür Özel ve Ekrem İmamoğlu seçim sürecinde o kadar vahim hatalar yaptılar ki Kılıçdaroğlu genel başkan olduğu günden daha güçlü bir hale geldi.

TASFİYECİLİK

CHP, tarihinin en kötü yerel seçimlerinden birine gidiyor. CHP, bu seçimlere tasfiye, istifa, kriz ve kaos havası içinde gidiyor. Partideki iki başlılık listelere yansıdı. Özgür Özel'e yakın isimler bir yandan Ekrem İmamoğlu'nun ekibi diğer taraftan belediye başkan adaylıklarını yağmaladılar. Demirel olsa, "Yağma Hasan'ın böreği, ye Mehmet ye" derdi. Züccaciye dükkânına giren fil gibi hareket ediyorlar. Eğer CHP'de,

22.02.24

bugünden 1 Nisan konuşulur hale geldiyse bunun müsebbibi Özgür Özel ve Ekrem İmamoğlu'nun tasfiyeci anlayışları oldu.

NEDEN ÖNEMLİ

Seçimlerde CHP az oy alır ya da çok oy alır. Ama köklü bir çınardır, yoluna devam eder. Yerel seçim sonuçları CHP'de İmamoğlu, Kılıçdaroğlu ve Özgür Özel'in pozisyonunu tayin edecek. Ama özellikle bu seçimler Ekrem İmamoğlu açısından kader seçimine döndü.

EKREM İMAMOĞLU'NUN KADERİ

31 Mart yerel seçimleri aynı zamanda Ekrem İmamoğlu seçimleri olacak. Ekrem İmamoğlu İstanbul'u kazanırsa, 2028'de cumhurbaşkanı adayı olacak. Kılıçdaroğlu ise CHP'nin arşivine kaldırılacak. Ama İmamoğlu kaybederse o zaman hem cumhurbaşkanı adaylığı hayalleri sona erecek hem CHP genel başkanlığı rüyası son bulacak. Efsane olayım derken tasfiye olacak. Ekrem İmamoğlu filminin sonuna gelinecek, Ekrem İmamoğlu The End yazacak...

ÖZGÜR ÖZEL'İN DURUMU

Seçimlerden başarılı çıkıldığı takdirde Özgür Özel rahat bir nefes alacak. Çünkü genel başkan olarak girdiği ilk seçimde başarı elde etmiş olacak. Ama seçimlerde bir hezimet yaşanırsa Özgür Özel, CHP tarihine en kısa süreli genel başkan olarak geçecek.

94 RUHU DÖNÜYOR MU

CHP'de seçim hezimetini endişesi yaşanıyor mu? SHP, 1989 seçimlerinde İstanbul ve Ankara'yı alarak büyük bir çıkış yapmıştı. 1994 seçimlerinde ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, "94 ruhu" dediği olay gerçekleşti. Refah Partisi İstanbul ve Ankara'yı kazandı, CHP hezimete uğradı.

CHP'İN 94 KÂBUSU

AK Parti açısından 94 ruhu tarihi bir dönem noktasını, CHP açısından ise bir hezimetini ifade ediyor. CHP'de 94 kâbusu yaşanır mı diye konuşulmaya başlandı. Bunu konuşanlardan biri de Özgür Özel. "1989-94 benzetmesi benim değil bütün seçmenlerin endişe etmesi gereken bir benzetme" dedi.

94 TABLOSU TEKRARLANIR MI?

Eğer AK Parti bu motivasyonunu sandığa yansıtabilirse 31 Mart seçimlerinden 94 benzeri bir tablo çıkar mı? Özgür Özel de endişe ettiğine göre neden olmasın? Özgür Bey, 94 belediyeçiliği Türkiye'ye bir iktidar partisi, bir de Cumhurbaşkanı kazandırdı. Demek ki başarılıymış...

22.02.24

1 NİSAN'IN AYAK SESLERİ

Bu seçimler biraz da İstanbul seçimleri. İstanbul seçimleri kaybedilirse Ekrem İmamoğlu ve Özgür Özel için sonun başlangıcı, Kılıçdaroğlu için yeniden diriliş olacak. İşte o zaman 1 Nisan senaryosu üç-beş hazımsızın işi olmaktan çıkıp olağanüstü kurultay sürecinin başlatıldığı tarih olacak.

KAAN GÜNÜ

Siyasetin sıcak gündemine rağmen bu tarihi anı ıskalamak istemedim. 21 Şubat demek artık KAAN günü demektir.

Milli muharip uçağımız KAAN dün ilk test uçuşunu başarıyla gerçekleştirdi. KAAN'ın test uçuşunu izlerken yüreğimden bir şeylerin koptuğunu, gözlerimin yaşardığını hissettim. Duygular şelale...

GÖKVATAN

Türkler göklerde. KAAN, 'Gökvatan'da...

Parasını verdiğimiz halde F-35 projesinden çıkarıldığımız, parasıyla F-16 almak isteğimizde karşılaştığımız güçlükler bir bir gözümün önünden geçti.

Bir devir kapanıyor yeni bir devir başlıyor. Yıllarca İHA almak için kapısında beklediğimiz ülkeler bugün nasıl bizden İHA ve SİHA'ları almak istiyorlarsa, gün gelecek KAAN için de sıraya girecekler.

Emeği geçenlere yürekten teşekkür ediyorum.

İlk milli muharip uçağı Türk milletine kazandırdığı için Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı yürükten kutluyorum.

TOGG'DAN KAAN'A

İlk yerli ve milli otomobilimiz Togg çıktığında da gemilerle İtalya'dan getiriyorlar diyenler çıkmıştı. KAAN için de uçuyor ama motoru yerli mi diyenler oluyor. İnşallah motoru da yerli olacak. KAAN'a kardeş diğer savaş uçakları da gelecek.

Bu milletin her başarısından sonra bir kulp bulmaya çalışanlar ise kahrolmaya devam edecekler.

Sizi daha çok üzmeye devam edeceğiz. Bu milletin başarıları karşısında daha büyük hüsranslar yaşayacaksınız.

F-16'LARDA SON DURUM

22.02.24

Bu vesile ile F-16'lar konusunda da kısa bir bilgi vermek istedim. ABD ile görüşmeler olumlu gidiyor. Bu ay sonunda ABD'den kabul ve teklif mektupları bekleniyor. Daha sonra inceleme ve takvimlendirme süreci başlayacak. Alım listesine son hali verilecek. Maliyet netleşecek. Üretim ve modernizasyonun nerede yapılacağı kararlaştırılacak. Takvim netleşecek. Haziran ayı gibi takvimin işlemesi bekleniyor.

Esfender KORKMAZ

Siyasi iktidar yerel seçimleri kaybederse, sonuçları ne olur?

31 Mart yerel seçimleri nedeniyle yapılan tüm anketleri Vikipedi yayınlıyor. Anketler 2023 yılından başlıyor. Ancak 2023'te adaylar ve ittifaklar belli olmadığı için, anket sonuçlarını değerlendirmek doğru sonuçlar vermez. Bu nedenle Ocak-Şubat 2024 aylarında yapılan anketleri değerlendirmek daha uygun olur.

*Ocak-Şubat aylarında Ankara için 6 anket yapılmış. Bu anketlerin ortalaması CHP 49,03 ve AKP 36,8 çıkıyor. CHP 12,23 yüzdelik puan ileridedir. 2019 yerel seçimlerde bu fark 3,8 puan idi.

*İstanbul için 13 anket yapılmış. CHP 40,32 ve AKP 39,04 çıkıyor. Arada 1,28 puan fark var. 2019 seçimlerinde bu fark 0,1 puan idi.

*Bursa'da bir anket yapılmış, CHP 41,4, AKP 38,3 çıkıyor. Arada 3,1 puan fark var. 2029 seçimlerinde tersine AKP 2,6 puan ileride idi.

CHP'nin ve Ekrem İmamoğlu'nun tabanda ittifak tezi gerçekleşiyor.

31 MART YEREL SEÇİM OCAK-ŞUBAT ANKETLERİ ORTALAMASI									
	ANKET SAYISI	CHP	AKP	İYİ	YRP	ZP	DEM	DİĞER	KARARSIZ
ANKARA									
31.Mar.24	6	49,03	36,8	4,06	2,55	4	3	2,67	-
31.Mar.19		50,9	47,1	-	-	-	-	1,8	-
İSTANBUL									
31.Mar.24	13	40,32	39,04	3,89	2,67	2,5	5,7	12	10,2
31.Mar.19		48,7	48,6	-	-	-	-	2,7	-
BURSA									
31.Mar.24	1	41,4	38,3	5,4	-	-	-	4,6	-
31.Mar.19		47,0	49,6	-	-	-	-	4,3	-

AK Parti ve MHP yerel seçimleri kaybederse, ne gibi gelişmeler olur?

I)AKP neden kaybediyor?

1. 21 yıldır AKP yıprandı.
- 2.Siyasi gerilimi artırdı, ekonomik istikrarı bozdu, halkın refahı düştü.
- 3.Demokrasi, hukuk alanında Türkiye geri düştü. Üretici ve tüketicinin güveni kalmadı.
- 4.Mülteci sorunu toplum huzurunu bozdu.
- 5.HÜDA PAR'ın, ümmet ve şeriat talepleri, AKP içinde **Cumhuriyet** ve **Atatürk** karşıtları toplumda tedirginlik yarattı.

II)AK parti ve MHP yerel seçimleri kaybederse, ne olur?

1.Normal bir demokraside siyasi iktidar güven tazelemek için erken seçime gider. Erdoğan 12 Mayıs 2023'te, kaybederseniz ne yaparsınız sorusuna karşı "*Demokratik yoldan geldik. Demokrasinin gereğini yaparız*" demişti.

Ancak siyasi iktidar ve ortağı iktidarı kaybetmek riskini ne kadar göze alabilir?
Tartışmalıdır.

2.Mevcut siyasi anlayış ve kamplaşma durumunda, yerel yönetimlerle merkezî yönetim arasında devlet çarkı daha yavaş ve sorunlu çalışır.

3.Büyük olasılıkla MHP düşüşe ortak olmak istemez, Cumhur İttifakı'ndan çıkar.

4.Siyasi iktidar ümmetçiliği ve şeriata taviz vermeyi bırakabilir. Halkın şeriata ve dinin siyasi alanda kullanılmasına karşı direnci olduğu anlaşıldı.

Üç sene önce ABD Pew Araştırma Merkezi'nin anketine göre, Türkiye de halkın yüzde 12'si şeriat istiyor. İki yıl önceki Kadir Has Üniversitesi'nin araştırmasına göre de halkın yüzde 9'u kendisini siyasi İslam olarak görüyor.

Siyasi iktidarın İslam'ı siyasi alanda sık kullanması da tepki çekti. Camiye gidenler ve oruç tutanlar sayısında düşme var.

Bu paralelde; Diyanet İşleri Başkanlığı'nın şatafatlı harcamaları ve zaman zaman cumhuriyete karşı tutumunu frenler.

Cumhur İttifakı HÜDA PAR'la yollarını ayırır.

22.02.24

5.Ak Parti iktidarda tutunabilmek için, millî meseleleri daha çok kullanır. DEM'i kapatır. Anayasa Mahkemesi'nin yetkilerini sınırlar.

6.Demokrasi, hukuk ve güven alanında ya onarım yapar veya tersine tam otokrasiye gider. Bu durum siyasi iktidarın bir daha kazanma veya tam olarak kaybetme hesabına göre ortaya çıkar.

7.Sosyal ve ekonomik istikrar sorununun temelini güven sorunu oluşturuyor. İktidarın değişme sinyali bu sorunu beklemeye alır.